

การเผาไหม้ถ่านหินและการควบคุมมลพิษในฟลูอิดไอดีส์เบด

นายสมบัติ ธีระสุนิรัตน์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาเคมีเทคนิค

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-568-589-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

013866

i 10300193

COAL COMBUSTION AND POLLUTION CONTROL IN FLUIDIZED BED

Mr. SOMBAT NITITHIMANEERAT

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Science
Department of Chemical Technology
Graduate School
Chulalongkorn University
1988
ISBN 974-568-589-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเผาไหม้ถ่านหินและการควบคุมมลพิษในฟลูอิดไอดีเบด
โดย นายสมบัติ นิธิจิวณรัตน์
ภาควิชา เคมีเทคนิค
อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ดำรงค์เลิศ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พล สาเกตอง)

กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ดำรงค์เลิศ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชาติ บารมี)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลอสรวง เมฆสุต)

สมบัติ นิธิภูมิรัตน์ : การเผาไหม้ถ่านหินและการควบคุมมลพิษในฟลูอิดิซด์เบด (COAL COMBUSTION AND POLLUTION CONTROL IN FLUIDIZED BED) อ.ที่ปรึกษา : ศ.ดร.สมศักดิ์ ดำรงค์เลิศ , 139 หน้า

การเผาไหม้ถ่านหินในระบบฟลูอิดิซด์เบด สามารถควบคุมมลพิษ (SO_2 และ NO_x) ที่เกิดจากการเผาไหม้ โดยไม่จำเป็นต้องเพิ่มระบบกำจัดขึ้นอีกหน่วยหนึ่ง ประกอบทั้งสามารถควบคุมอุณหภูมิภายในเตาให้ทำงานในช่วงอุณหภูมิไม่สูงจนเกินต้องการ ($750-900^\circ\text{C}$)

งานวิจัยนี้ได้ใช้โดโลไมท์ ($\text{CaCO}_3 \cdot \text{MgCO}_3$) เป็นสารดูดซับก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ที่เกิดจากการเผาไหม้ โดยผสมกับถ่านหินแล้วบ้อนเข้าสู่เตาเผาพร้อม ๆ กันอย่างต่อเนื่อง เตาฟลูอิดิซด์เบดทำด้วยเหล็กรูปทรงกระบอก ภายในบุด้วยซิเมนต์ทนไฟหนา 7 ซม. มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางภายในเตา 15 ซม. ใช้ระบบควบคุมอุณหภูมิภายในเตาแบบเปิดปิด (on - off controller) ควบคุมปริมาณการบ้อนของเชื้อเพลิง ช่วงของตัวแปรที่ทดลองมี อุณหภูมิเบด $750 - 900^\circ\text{C}$ อัตราส่วนผสมแคลเซียมต่อกำมะถัน 2.25 - 8.49 (โดยโมล) ความเร็วอากาศ $45.72 - 60.40$ เมตรต่อนาที ภาวะความสูงเบด 25 - 60 ซม.

ถ่านหินที่ใช้มีขนาด 1 มม. ถึง 3 มม. (เส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ย 1.11 มม.) เมื่อผสมกับโดโลไมท์แล้วทำการเผาไหม้ได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่เกิดตะกรัน มีประสิทธิภาพการเผาไหม้สูงถึง 95-97 % ที่อุณหภูมิเบด $800-850^\circ\text{C}$ อัตราส่วนผสมแคลเซียมต่อกำมะถัน 2.5 - 3.5 (โดยโมล) ความเร็วอากาศ $48.88 - 56.93$ เมตรต่อนาที และความสูงเบด 45 ซม. ก๊าซที่เกิดจากการเผาไหม้มีส่วนผสมของซัลเฟอร์ไดออกไซด์ 20 - 80 ส่วนในล้านส่วน และก๊าซไนตริกออกไซด์ไม่เกิน 100 ส่วนในล้านส่วน

ปฏิกิริยาการเผาไหม้ที่เกิดขึ้นในฟลูอิดิซด์เบดนี้เป็นปฏิกิริยาที่ควบคุมจากการแพร่ของก๊าซผ่านชั้นเถ้า ซึ่งผลการทดลองมีความสอดคล้องกับแบบจำลองทางคณิตศาสตร์แบบ P-P model ได้อย่างเหมาะสม

ภาควิชา .....เคมีเทคนิค.....
สาขาวิชา .....เคมีเทคนิค.....
ปีการศึกษา .....2530.....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
D.S

SOMBAT NITITHIMANEERAT : COAL COMBUSTION AND POLLUTION CONTROL IN
FLUIDIZED BED. THESIS ADVISOR : PROF.SOMSAK DAMRONGLERT, Ph.D. 139 pp.

Polluted gases (SO_2 and NO_x) from coal combustion could be controlled in fluidized bed combustor. It is not necessary to treat these gases in another unit. Temperature in the combustor will be operated in the range $750-900^\circ\text{C}$ that the slag is not formed.

Dolomite ($\text{CaCO}_3, \text{MgCO}_3$) was used as sulfur dioxide adsorbent. It mixing with coal and fed continuously into the combustor. The combustor was made of mild steel lining with refractory cement 7 cm. in thickness, the inside diameter was 15 cm. Temperature of the bed was controlled by a ON-OFF controller which connected directly with motor of screw feeder. The parameters were : bed temperature $750 - 900^\circ\text{C}$; calcium to sulfur ratio 2.25 - 8.49 (by mole); air velocity 45.72 - 60.40 m/min and bed height 25-60 cm. The coal particle diameter 1 - 3 mm (average diameter 1.11 mm) was mixed with dolomite. It combusted continuously with air, and had no slag formed. The combustion efficiency could be reacted to 95 - 97 % at the condition as following

temperature of bed $800 - 850^\circ\text{C}$

calcium to sulfur ratio 2.5 - 3.5 (by mole)

air velocity 45.88 - 56.93 m/min

bed height 45 cm

The flue gas composed of SO_2 20 - 80 ppm and NO_x less than 100 ppm

The combustion reaction of coal in fluidized bed is the diffusion controlled by the gas passing through ash layer. The experimental results agreed very well with P-P model.

ภาควิชา ..... เคมีเทคนิค
สาขาวิชา ..... เคมีเทคนิค
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... R.S.

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาครั้งนี้ข้าพเจ้าได้รับความร่วมมือและช่วยเหลืออย่างดีเลิศจากบุคคลหลายท่าน จึงถือโอกาสนี้แสดงความขอบคุณต่อบุคคลดังที่จะกล่าวต่อไป

ขอขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ ดำรงค์เลิศ ที่ให้คำปรึกษาแนะนำ ตักเตือนและช่วยเหลือทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณอาจารย์ธราพงษ์ วิทิตสานต์ ที่ให้คำปรึกษาและแนะนำเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณสังข์ ชมชื่นที่ช่วยซ่อมและสร้างเครื่องมือในการวิจัยนี้จนสามารถดำเนินการทดลองได้ดีตลอดมา ตลอดจนเจ้าหน้าที่ภาควิชาเคมีเทคนิคทุกท่านที่กรุณาให้ความสะดวกในการใช้ห้องปฏิบัติการ

ขอขอบคุณบริษัท แพร์ลิกไนท์ จำกัด บริษัท เทพประทานการแร่ จำกัด และ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ที่เอื้อเฟื้อวัสดุติดทดลอง

ขอขอบคุณภาควิชาวิศวกรรมเคมี คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้ใช้เครื่องมือวิเคราะห์ก๊าซ

และท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณมารดา พี่ๆ และน้อง ตลอดจนเพื่อนและน้องๆ ที่ให้กำลังใจ และการวิจัยนี้สำเร็จได้เพราะพระคุณของบิดาผู้ล่วงลับ ความดีทุกสิ่งจึงขอมอบให้แก่บิดา ข้อผิดพลาดทุกประการขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ญ
รายการรูปประกอบ	ฎ
สัญลักษณ์	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
2 การเผาไหม้และประสิทธิภาพการเผาไหม้ในฟลูอิดไอดีเบด	5
2.1 หลักการและระบบทั่วไปของการเผาไหม้ถ่านหินในฟลูอิดไอดีเบด	5
2.1.1 ห้องเผาไหม้	6
2.1.2 ระบบการป้อนเชื้อเพลิง	7
2.1.3 ระบบควบคุม	7
2.1.4 ระบบถ่ายเทความร้อน	7
2.1.5 ระบบกำจัดฝุ่นและระบายเถ้า	7
2.2 ไฮโดรไดนามิกในเตาเผาแบบฟลูอิดไอดีเบด	8
2.3 กลไกการเผาไหม้ถ่านหินในฟลูอิดไอดีเบด	10
2.3.1 กลไกการเผาไหม้ของสารระเหย	11
2.3.2 กลไกการเผาไหม้ของอนุภาคคาร์บอน	11
2.4 โมเดลของการเกิดปฏิกิริยาการเผาไหม้กับเม็ดถ่านหิน	13
2.5 การถ่ายเทมวลสารในฟลูอิดไอดีเบด	15
2.6 การถ่ายเทความร้อนในฟลูอิดไอดีเบด	18
2.7 ประสิทธิภาพการเผาไหม้ของอนุภาคคาร์บอน	18
2.7.1 ตัวแปรที่สภาวะการเผาไหม้	18
2.7.2 ตัวแปรที่เกิดจากการออกแบบ	18
2.8 แบบจำลองทางคณิตศาสตร์ของการเผาไหม้	22
3 การควบคุมมลพิษ	28
3.1 ก๊าซซัลเฟอร์ออกไซด์	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	3.1.1 แคลซีเเช็น	28
	3.1.2 ซัลเฟชัน	29
	3.1.1.1 ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นกับเม็ดตัวดูดซับ	31
	3.1.1.2 ปฏิกิริยาการเกิดของเม็ดของแข็งในเบด	32
3.2	ไนโตรเจนออกไซด์	33
	3.2.1 Thermal NO _x	34
	3.2.2 Fuel NO _x	34
3.3	อนุภาคมลสารและส่วนที่เหลือจากการเผาไหม้	36
4	อุปกรณ์และวิธีการทดลอง	39
4.1	อุปกรณ์การทดลอง	39
	4.1.1 ระบบการเตรียมวัตถุดิบ	39
	4.1.1.1 เครื่องบดแบบฉ้อนเหวี่ยง	39
	4.1.1.2 เครื่องร่อนแยกขนาด	39
	4.1.2 ระบบการเผาไหม้	39
	4.1.2.1 เตาเผาแบบฟลูอิดเซชัน	39
	4.1.2.2 เครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนหรือหม้อน้ำ	40
	4.1.2.3 เครื่องดักฝุ่นแบบไซโคลน	40
	4.1.2.4 เครื่องป้อนเชื้อเพลิงและอากาศ	40
	4.1.2.5 ระบบการควบคุมและการวัดอุณหภูมิ	41
	4.1.2.6 ระบบกำจัดฝุ่นและก๊าซแบบการดูดซึม	41
	4.1.3 ระบบการชักและวิเคราะห์ตัวอย่าง	41
4.2	วิธีดำเนินการทดลอง	48
5	ผลการทดลอง	50
5.1	ผลการหาคุณสมบัติทางกายภาพของถ่านหินและโดโลไมท์	50
	5.1.1 คุณสมบัติของถ่านหิน	50
	5.1.2 คุณสมบัติของโดโลไมท์	51
5.2	ขนาดของถ่านหินและโดโลไมท์	52

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	5.2.1 การกระจายขนาดของถ่านหิน	52
	5.2.2 การกระจายขนาดของโดโลไมท์	54
5.3	การเผาไหม้	55
	5.3.1 การเผาไหม้ถ่านหินอย่างเดียว	55
	5.3.2 การเผาไหม้ถ่านหินผสมโดโลไมท์ในเตาเผาที่มีระยะฟริบอร์ตน้อยๆ	56
	5.3.2.1 อุณหภูมิเบด	60
	5.3.2.2 อัตราส่วนผสมของถ่านหินและโดโลไมท์	62
	5.3.2.3 ความเร็วอากาศ	64
	5.3.3 การเผาไหม้ถ่านหินผสมโดโลไมท์ในเตาเผาที่มีระยะฟริบอร์ตสูง ..	66
	5.3.3.1 อุณหภูมิเบด	71
	5.3.3.2 อัตราส่วนผสมของถ่านหินและโดโลไมท์	75
	5.3.3.3 ความเร็วอากาศ และความสูงของเบด	78
5.3	คุณสมบัติของฝุ่นที่ตกได้จากไซโคลนและ residue จากที่อลัน	86
6	วิจารณ์ผลการทดลอง	89
	6.1 การเผาไหม้ถ่านหินผสมโดโลไมท์	89
	6.1.1 อุณหภูมิเบด	89
	6.1.2 อัตราส่วนผสมของถ่านหินและโดโลไมท์	92
	6.1.3 ความเร็วอากาศ	93
	6.1.4 ความสูงของเบด	97
	6.2 แบบจำลองทางคณิตศาสตร์	98
7	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	106
	ภาคผนวก	115
	ประวัติผู้เขียน	139

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 แสดงศักยภาพความต้องการใช้ถ่านหินเป็นเชื้อเพลิงทดแทนในอุตสาหกรรมต่างๆ ..	3
2.1 แสดงความสัมพันธ์ของค่าของเซอร์วูดเพื่อใช้กับการเผาไหม้ในฟลูอิดไอดีส์เบด	16
2.2 แสดงแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ซึ่งมีข้อสมมติต่างๆ กัน	23
5.1 ผลการวิเคราะห์คุณสมบัติของถ่านหินจากเหมืองบ้านบุ	51
5.2 ผลการวิเคราะห์โดโลไมท์	52
5.3 แสดงการกระจายขนาดของถ่านหิน	53
5.4 แสดงการกระจายขนาดของโดโลไมท์	54
5.5 แสดงผลการทดลองการเผาไหม้ถ่านหินและการควบคุมมลพิษในฟลูอิดไอดีส์เบด เมื่อยังไม่ได้ติดตั้งหม้อไอน้ำและขยายความสูงของเครื่องปฏิกรณ์	59
5.6 แสดงผลการทดลองการเผาไหม้ถ่านหินและการควบคุมมลพิษในฟลูอิดไอดีส์เบด เมื่อติดตั้งหม้อไอน้ำและขยายความสูงของเครื่องปฏิกรณ์	69
5.7 แสดงคุณสมบัติของเถ้าและ residue จากที่ถูลัน	87
ก.1 แสดงข้อมูลการทดลองหาค่าความเร็วต่ำสุดที่ทำให้เกิดฟลูอิดไอดีส์ของถ่านหินและ โดโลไมท์	117
ค.1 แสดงข้อมูลการเผาไหม้ถ่านหินและการควบคุมมลพิษในฟลูอิดไอดีส์เบดเมื่อยังไม่ได้ ทำการขยายความสูงและติดตั้งหม้อไอน้ำ	123
ค.2 แสดงข้อมูลการเผาไหม้ถ่านหินและการควบคุมมลพิษในฟลูอิดไอดีส์เบดเมื่อทำการขยาย ความสูงและติดตั้งหม้อไอน้ำ	124
จ.1 แสดงผลการคำนวณหาประสิทธิภาพการเผาไหม้ถ่านหินจากการทดลองเปรียบเทียบกับ แบบจำลอง P-P (P-P1 เป็น fluid film control และ P-P2 เป็น ash diffusion control)	138

สารบัญรูปประกอบ

รูปที่	หน้า
2.1	ลักษณะสำคัญของเตาเผาแบบฟลูอิดไอเซชัน 6
2.2	แสดงการเปลี่ยนแปลงของฟองก๊าซเคลื่อนที่ช้าเป็นฟองก๊าซเคลื่อนที่เร็ว 9
2.3	แสดงการเกิดปฏิกิริยาในส่วนต่างๆ ของฟลูอิดไอซ์เบดในอุดมคติ 10
2.4	กระบวนการเผาไหม้ของอนุภาคคาร์บอนในฟลูอิดไอซ์เบด 11
2.5	แสดงการเปลี่ยนแปลงความเข้มข้นของก๊าซต่างๆ ตามแนวรัศมีของอนุภาคถ่านหินที่กำลังเผาไหม้ภายในขอบเขตการแพร่ (diffusion controlled region) ก. แผ่นฟิล์มเชิงเดี่ยว ข. แผ่นฟิล์มเชิงคู่ 14
2.6	แสดงลักษณะของการส่งผ่านมวลสารของก๊าซ O_2 ไปยังพื้นผิวของถ่านโค้ก 17
2.7	กระบวนการที่ทำให้อนุภาคคาร์บอนมีขนาดเล็กลงภายในฟลูอิดไอซ์เบด 22
2.8	แสดงแบบจำลองพื้นฐานและปฏิกิริยาในวัฏภาคก๊าซ 24
3.1	พื้นฐานทางเคมีของการเกิดแคลซิเนชันและซัลเฟชัน 30
3.2	ปรากฏการณ์ของปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นกับตัวดูดซับ 31
3.3	การเปลี่ยนแปลงภายในเบดของตัวดูดซับ 32
3.4	การเปลี่ยนแปลงของไนโตรเจนในถ่านหินในการเผาไหม้แบบฟลูอิดไอเซชัน 34
4.1	แสดงระบบการเผาไหม้แบบฟลูอิดไอเซชัน 42
4.2	แสดงระบบการวิเคราะห์และชักตัวอย่างก๊าซ 42
4.3	แสดงสัดส่วนของเตาเผาทดลองแบบฟลูอิดไอเซชัน 43
4.4	แสดงเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนหรือหม้อไอน้ำชนิดท่อไฟ 44
4.5	แสดงเครื่องดักฝุ่นเชิงกลแบบไซโคลน 44
4.6	แสดงขนาดของเครื่องแลกเปลี่ยนความร้อนหรือหม้อไอน้ำชนิดท่อไฟ 45
4.7	แสดงระบบการเผาไหม้แบบฟลูอิดไอเซชัน 46
4.8	แสดงภาพสามมิติของระบบการเผาไหม้แบบฟลูอิดไอเซชัน 47
4.9	แสดงผังการดำเนินการทดลอง 49
5.1	แสดงถ้ำที่เกิดการหลอมตัว (slag) ในเบด 55
5.2	เปรียบเทียบ ก. ถ้ำที่เกิดการหลอมเหลว และ ข. ถ้ำที่เหลือจากการเผาไหม้เมื่อผสมโดโลไมท์ 56

สารบัญรูปประกอบ (ต่อ)

รูปที่	หน้า
5.3	แสดงการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิเบดที่ควบคุมด้วยเครื่องควบคุมอุณหภูมิอัตโนมัติแบบเปิด-ปิด 57
5.4	แสดงการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิเบดที่ควบคุมด้วยเครื่องควบคุมอุณหภูมิอัตโนมัติแบบเปิด-ปิด 57
5.5	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิเบดกับปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ที่ปลดปล่อยเมื่อใช้อัตราส่วนถ่านหินต่อโดโลไมท์ 60:40 ความเร็วอากาศ 40.73 ม/นาที่ 60
5.6	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิเบดและปริมาณก๊าซไนตริกออกไซด์ที่ปลดปล่อยเมื่อใช้อัตราส่วนถ่านหินต่อโดโลไมท์ 60:40 ความเร็วอากาศ 40.73 ม/นาที่ 61
5.7	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิเบดและประสิทธิภาพการเผาไหม้ของถ่านหินผสมโดโลไมท์ 60:40 ที่ความเร็วอากาศ 40.73 ม./นาที่ 61
5.8	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนถ่านหินและโดโลไมท์ และปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ที่ปลดปล่อยที่อุณหภูมิเบด 850 °ซ ความเร็วอากาศ 44.13 ม/นาที่ 62
5.9	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนถ่านหินและโดโลไมท์ และประสิทธิภาพการเผาไหม้ที่อุณหภูมิเบด 850 °ซ ความเร็วอากาศ 44.13 ม/นาที่ 63
5.10	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วอากาศ และปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ที่ปลดปล่อย ของถ่านหินผสมโดโลไมท์ 60:40 (โดยน้ำหนัก) อุณหภูมิเบด 800 °ซ... 64
5.11	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วอากาศ และปริมาณก๊าซไนตริกออกไซด์ที่ปลดปล่อย ของถ่านหินผสมโดโลไมท์ 60:40 (โดยน้ำหนัก) อุณหภูมิเบด 800 °ซ... 64
5.12	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วอากาศและประสิทธิภาพการเผาไหม้ของถ่านหินและโดโลไมท์ 60:40 (โดยน้ำหนัก) ที่อุณหภูมิเบด 800 °ซ 65
5.13	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วอากาศและประสิทธิภาพการเผาไหม้ของถ่านหินและโดโลไมท์ 55:45 (โดยน้ำหนัก) ที่อุณหภูมิเบด 850 °ซ 65
5.14	แสดงการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิเบดที่ควบคุมด้วยเครื่องควบคุมอุณหภูมิอัตโนมัติแบบเปิด-ปิดเมื่อขยายความสูงของฟริบอร์ด 67
5.15	แสดงการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิเบดที่ควบคุมด้วยเครื่องควบคุมอุณหภูมิอัตโนมัติแบบเปิด-ปิดเมื่อขยายความสูงของฟริบอร์ด 68

สารบัญรูปประกอบ (ต่อ)

รูปที่	หน้า
5.16 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิเบตกับปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ที่ปลดปล่อย ที่ความเร็วอากาศ 45.72 ม/นาทึ ความสูงเบต 45 ซม.	71
5.17 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิเบตกับปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ที่ปลดปล่อย ที่ความเร็วอากาศ 48.88 ม/นาทึ ความสูงเบต 45 ซม.	72
5.18 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิเบตกับปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ที่ปลดปล่อย ที่ความเร็วอากาศ 56.93 ม/นาทึ ความสูงเบต 45 ซม.	72
5.19 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิเบตกับปริมาณก๊าซไนตริกออกไซด์ที่ปลดปล่อย ที่ความเร็วอากาศ 45.72 ม/นาทึ ความสูงเบต 45 ซม.	73
5.20 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิเบตกับปริมาณก๊าซไนตริกออกไซด์ที่ปลดปล่อย ที่ความเร็วอากาศ 48.88 ม/นาทึ ความสูงเบต 45 ซม.	73
5.21 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิเบตกับประสิทธิภาพการเผาไหม้ ของถ่านหินผสม โดโลไมท์ 70:30 (โดยน้ำหนัก)	74
5.22 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิเบตกับประสิทธิภาพการเผาไหม้ ของถ่านหินผสม โดโลไมท์ 80:20 (โดยน้ำหนัก)	74
5.23 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิเบตกับประสิทธิภาพการเผาไหม้ ของถ่านหินผสม โดโลไมท์ 85:15 (โดยน้ำหนัก)	75
5.24 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนแคลเซียมและกำมะถันกับปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ ไดออกไซด์ที่ปลดปล่อย เมื่อความเร็วอากาศ 45.72 ม/นาทึ	76
5.25 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนแคลเซียมและกำมะถันกับปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ ไดออกไซด์ที่ปลดปล่อย เมื่อความเร็วอากาศ 48.88 ม/นาทึ	76
5.26 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนแคลเซียมและกำมะถันกับปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ ไดออกไซด์ที่ปลดปล่อย เมื่อความเร็วอากาศ 56.93 ม/นาทึ	77
5.27 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนแคลเซียมและกำมะถันกับประสิทธิภาพการเผาไหม้ เมื่อความเร็วอากาศ 45.72 ม/นาทึ	77
5.28 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนแคลเซียมและกำมะถันกับประสิทธิภาพการเผาไหม้ เมื่อความเร็วอากาศ 48.88 ม/นาทึ	78
5.29 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วอากาศกับปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ที่ปลดปล่อย ที่อุณหภูมิเบต 750 °ซ	79

สารบัญรูปประกอบ (ต่อ)

รูปที่	หน้า
5.30 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วอากาศกับปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ที่ปลดปล่อย ที่อุณหภูมิเบด 800 °ซ	79
5.31 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วอากาศกับปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ที่ปลดปล่อย ที่อุณหภูมิเบด 850 °ซ	80
5.32 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วอากาศกับปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ที่ปลดปล่อย ที่อุณหภูมิเบด 900 °ซ	80
5.33 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วอากาศกับปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ที่ปลดปล่อย เมื่อใช้ถ่านหินผสมโดโลไมท์ 70:30 (โดยน้ำหนัก)	81
5.34 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วอากาศกับปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ที่ปลดปล่อย เมื่อใช้ถ่านหินผสมโดโลไมท์ 80:20 (โดยน้ำหนัก)	81
5.35 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วอากาศกับปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ที่ปลดปล่อย เมื่อใช้ถ่านหินผสมโดโลไมท์ 85:15 (โดยน้ำหนัก)	82
5.36 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วอากาศกับปริมาณก๊าซไนตริกออกไซด์ที่ปลดปล่อย ที่อุณหภูมิเบด 750 °ซ	82
5.37 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วอากาศกับปริมาณก๊าซไนตริกออกไซด์ที่ปลดปล่อย ที่อุณหภูมิเบด 800 °ซ	83
5.38 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วอากาศกับประสิทธิภาพการเผาไหม้ของ ถ่านหินผสมโดโลไมท์ 70:30 (โดยน้ำหนัก)	83
5.39 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วอากาศกับประสิทธิภาพการเผาไหม้ของ ถ่านหินผสมโดโลไมท์ 80:20 (โดยน้ำหนัก)	84
5.40 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วอากาศกับประสิทธิภาพการเผาไหม้ของ ถ่านหินผสมโดโลไมท์ 85:15 (โดยน้ำหนัก)	84
5.41 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความสูงของเบดกับปริมาณก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ที่ปลดปล่อย ของถ่านหินผสมโดโลไมท์ 80:20 (โดยน้ำหนัก) ความเร็วอากาศ 48.88 ม/นาที่ อุณหภูมิเบด 850 °ซ	85
5.42 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความสูงของเบดกับปริมาณก๊าซไนตริกออกไซด์ที่ปลดปล่อย ของถ่านหินผสมโดโลไมท์ 80:20 (โดยน้ำหนัก) ความเร็วอากาศ 48.88 ม/นาที่ อุณหภูมิเบด 850 °ซ	85

สารบัญรูปประกอบ (ต่อ)

รูปที่	หน้า
5.43 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความสูงของเบดกับประสิทธิภาพการเผาไหม้ของถ่านหิน ผสมโดโลไมท์ 80:20 (โดยน้ำหนัก) ความเร็วอากาศ 48.88 ม/นาที่ อุณหภูมิเบด 850 °ซ	86
5.44 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิเบดและอุณหภูมิฟลูก๊าสที่ความเร็วอากาศ 48.88 ม/นาที่	88
5.45 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเร็วอากาศและอุณหภูมิฟลูก๊าส เมื่ออุณหภูมิเบด 850 °ซ	88
6.1 แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการเผาไหม้ซึ่งได้จาก P-P model (fluid film)	103
6.2 แสดงการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการเผาไหม้ซึ่งได้จาก P-P model (ash diffusion control)	104
ก 1 แสดงความเร็วอากาศต่ำสุดที่ทำให้เกิดฟลูอิดไชน์ของถ่านหินและโดโลไมท์	116
จ 1 ฝั่งแสดงขั้นตอนการคำนวณประสิทธิภาพการเผาไหม้จากแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ แบบ P-P model โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ (IBM PC)	134

สัญลักษณ์

- A = พื้นที่หน้าตัดของเบด (ซม.²)
- A_o = พื้นที่หน้าตัดของเบด (ม.²)
- b = สัมประสิทธิ์มวลสารสัมพันธ์ (ค่าคงที่)
- C_A = ความเข้มข้นของก๊าซ, A (กรัม-โมล/ลบ. ซม.)
- $C_{A, in}$ = ความเข้มข้นของก๊าซ, A ที่ป้อนเข้า (กรัม-โมล/ลบ. ซม.)
- $C_{A, F}$ = ความเข้มข้นเฉลี่ยของก๊าซ A ในก๊าซที่ออก (โมล/ลบ. ซม.)
- $C_{A, O}$ = ความเข้มข้นของก๊าซ A ในก๊าซที่ออก (โมล/ลบ. ซม.)
- C_u = ความเข้มข้นของก๊าซ, A ในวัฏภาคของ (กรัม-โมล/ลบ. ซม.)
- C_w = ความเข้มข้นของก๊าซ, A ในวัฏภาคหนาแน่น (กรัม-โมล/ลบ. ซม.)
- C_p = ความเข้มข้นของออกซิเจนในวัฏภาคหนาแน่น (กรัม-โมล/ลบ. ซม.)
- C_s = ความเข้มข้นของ SO_2 ที่ออกมาที่สภาวะคงที่ (Steady state) (กิโลกรัม-โมล/ลบ. ม.)
- $C_{SO_2, in}$ = ความเข้มข้นของของแข็ง, B ที่ป้อนเข้า (กรัม-โมล/ลบ. ซม.)
- C_{uc} = ความเข้มข้นของออกซิเจนที่ผิวของคาร์บอน (กรัม-โมล/ลบ. ซม.)
- $C_{s, O}$ = ความเข้มข้นของ SO_2 ในก๊าซที่ออกมา (กิโลกรัม-โมล/ลบ. ม.)
- C_t = ความเข้มข้นทั้งหมดของก๊าซ (โมล/ลบ. ม.)
- d = ขนาดของถ่านหิน (ซม.)
- d_o = ขนาดของถ่านหินเริ่มต้น (ซม.)
- d_p = ขนาดของอนุภาคที่อยู่ภายในเบด (ซม.)
- d'_p = เส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ยของหินปูน (มม.)
- d_w = ขนาดของถ่านหิน (ซม.)
- D = สัมประสิทธิ์การแพร่ในวัฏภาคก๊าซ (ม.²/วินาที)
- D_o = สัมประสิทธิ์การแพร่ในก๊าซในโตรเจน (ม.²/วินาที)
- F_o = อัตราการป้อนถ่านหิน (กรัม/นาที)
- F_w = อัตราการสูญเสียอนุภาค (กิโลกรัม/วินาที)
- F_{su} = สัมประสิทธิ์การแลกเปลี่ยนก๊าซในวัฏภาคของ-วัฏภาคหนาแน่น (วินาที⁻¹)
- h_c = สัมประสิทธิ์การถ่ายเทความร้อนรวม (แคลอรี/วินาที ซม.² °ซ)
- I = ตัวแปรไร้มิติของความชื้นอากาศเฉลี่ยที่ผิวของอนุภาค

k	=	ค่าคงที่ของปฏิกิริยาอันดับหนึ่งต่อหน่วยปริมาตรของเบตหนึ่ง (วินาที ⁻¹)
k_o	=	ค่าคงที่ของปฏิกิริยา base on พื้นผิวของอนุภาค (ชม./วินาที)
k_d	=	อัตราการลดลงของปฏิกิริยา (วินาที ⁻¹)
k_u	=	ค่าคงที่ของปฏิกิริยาที่เกิดที่ผิวของอนุภาค (มม./วินาที)
K_f	=	สัมประสิทธิ์การถ่ายเทมวลสารในเบตของของไหล (กรัม/วินาที)
K_o	=	ค่าการนำความร้อนของก๊าซ (แคลอรี/กรัม.วินาที.°ซ)
$K(R)$	=	ค่าคงที่ของการปลิวหลุดของอนุภาคถ่านหินที่มีขนาดเท่ากับ R (วินาที ⁻¹)
L	=	ความสูงของเบต (ชม.)
L_{mf}	=	ความสูงของเบตที่จุดเริ่มเกิดฟลูอิดไอส์ (ชม.)
m	=	จำนวนอนุภาคคาร์บอน (กรัม)
m_o	=	จำนวนอนุภาคคาร์บอนเริ่มต้น (กรัม)
M_b	=	น้ำหนักของหินปูนที่เติมเข้าไปในการทดลองแบบครึ่งคราว (กิโลกรัม)
n	=	อันดับของปฏิกิริยา
N_{Ar}	=	ค่าอาคิมิติล
N_M	=	number of transfer unit
$N_{Nu(t)}$	=	ค่าของนุสเซล
N_R	=	number of reaction unit
N_{Re}	=	ค่าของเรโนล
N_{Sc}	=	ค่าของชมิคท์
N_{Sh}	=	ค่าของเชอร์วูด
$P(R)$	=	สัดส่วนของถ่านหินที่มีขนาดอยู่ในช่วง R ถึง R+dR (ม. ⁻¹)
$P_o(R)$	=	$P(R)$ ของถ่านหินที่ป้อนเข้า (ม. ⁻¹)
q	=	ความร้อนของปฏิกิริยา (แคลอรี/กรัม)
Q	=	อัตราการป้อนอากาศ (ลบ.ม/วินาที)
R	=	รัศมีของอนุภาค (ม.)
R_1	=	รัศมีของอนุภาคที่ป้อนเข้า (ม.)
$\mathcal{R}$	=	อัตราการเปลี่ยนแปลงขนาดของอนุภาค (ม./วินาที)
S	=	พื้นที่ผิวของหินปูนทั้งหมด (ม. ²)
S_o	=	พื้นที่ผิวของหินปูนในตอนเริ่มต้นทั้งหมด (ม. ²)

t'	=	ระยะเวลาของการทำปฏิกิริยา (วินาที)
U_b	=	ความเร็วของฟองก๊าซ (ชม./วินาที)
U_{br}	=	ความเร็วสัมพัทธ์ของฟองก๊าซ (ความเร็วเมื่อเทียบกับวัฏภาคหนาแน่น) (ชม./วินาที)
U_f	=	ความเร็วของก๊าซในเบดหนาแน่นที่สถานะเริ่มต้นของการเกิดฟลูอิดซ์ (ชม./วินาที)
U_{mf}	=	ความเร็วอากาศต่ำสุดที่ทำให้เกิดฟลูอิดซ์ (ชม./วินาที)
X_A	=	การเปลี่ยนแปลงของก๊าซ A
X_{Af}	=	การเปลี่ยนแปลง (conversion) ทั้งหมดของก๊าซ A ในก๊าซที่ออกมา
X_B	=	การเปลี่ยนแปลงของของแข็ง (solid conversion)
W_c	=	ปริมาณคาร์บอนในเบด (กิโลกรัม)
W_u	=	อัตราการป้อนถ่านหินโดยปริมาตร (ลบ.ชม./วินาที)
W_t	=	น้ำหนักของของแข็งทั้งหมดในเบด (กิโลกรัม)
Y_{O_2}	=	สัดส่วนจำนวนโมลของออกซิเจน
Y_u	=	สัดส่วนของอนุภาคในวัฏภาคฟองต่อปริมาตรทั้งหมดของอนุภาคที่อยู่ในเบด
ρ	=	อัตราส่วนของเวลาเฉลี่ยกับเวลาที่ใช้เพื่อให้เกิดปฏิกิริยาการเปลี่ยนแปลงของของแข็งจนสมบูรณ์
ρ_{sm}	=	ความหนาแน่นของของแข็งที่เข้าทำปฏิกิริยา (กรัม-โมล/ลบ.ชม.)
ϵ	=	สัดส่วนช่องว่างของอนุภาคคาร์บอน
ϵ_b	=	อัตราส่วนปริมาตรของฟองต่อปริมาตรทั้งหมดของเบดนิ่ง
η_c	=	ประสิทธิภาพการเผาไหม้ (%)
η_u	=	ประสิทธิภาพการกำจัด SO_2 (%)
θ	=	ค่าแก้สำหรับความเร็วอากาศ
μ	=	ความหนืดของก๊าซ (กรัม/ชม.วินาที)
ρ	=	ความหนาแน่น (กรัม/ลบ.ชม.)
ρ'_u	=	ความหนาแน่นของหินปูน (กิโลกรัม/ลบ.ม.)
ρ_A	=	ความหนาแน่นของคาร์บอนที่ปรากฏ (กรัม/ลบ.ชม.)
ρ_{Ao}	=	ความหนาแน่นของคาร์บอนที่ปรากฏเมื่อเริ่มต้น (กรัม/ลบ.ชม.)